

CAMELIA MANOLESCU VALENTINA RĂDULESCU
MONICA TILEA
(COORD.)

Coordonatorul colecției *In Honorem*:

Cecilia Mihaela Popescu

Referenții științifici ai colecției *In Honorem*:

Florică Bechet, Universitatea din București

Gheorghe Bîrlea, Universitatea "Ovidius" din Constanța

Elena Croitoru, Universitatea "Dunărea de Jos", Galați

Mihaela Gheorghe, Universitatea "Transilvania", Brașov

Nicu Panea, Universitatea din Craiova

Elena Pîrvu, Universitatea din Craiova

Oana Sălișteanu, Universitatea din București

Gabriela Scurtu, Universitatea din Craiova

Rodica Zafiu, Universitatea din București

Camelia MANOLESCU

Valentina RĂDULESCU

Monica TILEA

(COORD.)

**LA ANIVERSARE
IN HONOREM
Prof. univ. dr. SONIA CUCIUREANU**

**EDITURA UNIVERSITARIA
Craiova, 2021**

Comitet științific:
Prof. univ. dr. Anda-Irina RĂDULESCU
Conf. univ. dr. Daniela DINCĂ

Copyright © 2021 Editura Universitaria
Toate drepturile sunt rezervate Editurii Universitaria

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
La aniversare : in onorem prof. univ. dr. Sonia
Cuciureanu / coord.: Camelia Manolescu, Valentina
Rădulescu, Monica Tilea. - Craiova : Universitaria, 2021
ISBN 978-606-14-1708-7

I. Manolescu, Camelia (coord.)
II. Rădulescu, Valentina (coord.)
III. Tilea, Monica (coord.)

81

Autorii își asumă corectitudinea și originalitatea lucrărilor.

Volum finanțat din fondurile Facultății de Litere

Coperta: Pompiliu Demetrescu

© 2021 by Editura Universitaria

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețelele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Prof.univ.dr. SONIA CUCIUREANU

TABULA GRATULATORIA

ANGHEL, Florentina – Universitatea din Craiova
BĂLAN, Nina – Universitatea din Craiova
BĂLĂ Laurențiu – Universitatea din Craiova
BUZERA Ionică – Universitatea din Craiova
CRIVĂȚ, Bogdana – Universitatea din Craiova
COMAN, Marinella – Universitatea din Craiova
CONDEI, Cecilia – Universitatea din Craiova
DASCĂLU, Ioana-Rucsandra – Universitatea din Craiova
DINCĂ, Daniela – Universitatea din Craiova
DRĂGHICI, Ovidiu – Universitatea din Craiova
DUȚĂ, Oana – Universitatea din Craiova
GEORGESCU, Rodica Doina – Lycée Théorique *Adrian Păunescu*, Bârca, Dolj
GHICA, Marius – Universitatea din Craiova
GUȚĂ, Ancuța – Universitatea din Craiova
IONESCU, Alice – Universitatea din Craiova
IOVĂNESCU, Monica – Universitatea din Craiova
LASCU, Ioan – Universitatea din Craiova
MANOLESCU, Camelia – Universitatea din Craiova
PASCU, Florentina – Universitatea din Craiova
PANEA, Nicu – Universitatea din Craiova
POPESCU, Cecilia-Mihaela – Universitatea din Craiova
RĂDUCANU, Elena – Universitatea din Craiova
RĂDULESCU, Anda – Universitatea din Craiova
RĂDULESCU, Valentina – Universitatea din Craiova
ROGOBETE, Daniela – Universitatea din Craiova
SAVA (CODREȘ), Adela – Liceul Tehnologic *Dimitrie Filișanu*, Filiași, Dolj
TEODORESCU, Cristiana – Universitatea din Craiova
TILEA, Monica – Universitatea din Craiova
TRANTESCU, Ana-Maria – Universitatea din Craiova

LAUDATIO

Doamna prof.univ.dr. Sonia Cuciureanu s-a născut la 20 martie 1941 în comuna Vișina Nouă, jud. Olt.

A urmat studiile liceale la Liceul nr. 3 „Elena Cuza” din Craiova și studiile universitare – Limba și literatura franceză/limba și literatura română – la Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași. În 1978 își desăvârșește pregătirea profesională tot la Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, prin susținerea tezei de doctorat în literatura franceză, cu tema *La condition féminine dans le roman de François Mauriac*, sub conducerea prof.univ. dr. doc. N.I. Popa.

Doamna Sonia Cuciureanu și-a început cariera de profesor la Liceul Gura Humor în 1965, apoi, după o scurtă perioadă ca preparator la Catedra de limbă și literatură franceză a Facultății de Filologie din cadrul Universității „Al. I. Cuza” din Iași, a ajuns la Universitatea din Craiova. Aici a parcurs toate treptele carierei universitare: preparator și asistent (1967-1975), lector (1975-1990), conferențiar (1990-2005), profesor (din 2005 până la pensionare). Cursurile magistrale ale domniei sale, precum *La littérature française du XIXe siècle*, *Mentalités religieuses dans la littérature française*, *Le personnage du roman français* sau *La critique littéraire française du XXe siècle*, au deschis noi lumi pentru studenții pasionați de literatura franceză, consolidând, totodată, poziția Catedrei de limbă și literatură franceză de la Craiova la nivel național.

Conștientă de interdependența indisolubilă dintre predare și cercetare în mediul universitar, doamna prof.univ.dr. Sonia Cuciureanu a publicat opt volume de unic autor și numeroase articole în prestigioase reviste din țară și din străinătate. A fost membră a numeroase asociații și societăți din domeniul științelor filologice și în comitete de redacție ale unor publicații de specialitate, dintre care amintim revista catedrei, *Analele Universității din Craiova, seria Langues et littératures romanes*, la care a lucrat cu dăruire și responsabilitate.

Preocupările științifice ale doamnei prof.univ.dr. Sonia Cuciureanu au fost întregite prin activități de îndrumare a studenților și a profesorilor din învățământul preuniversitar, cărora le-a insuflat în permanență dragostea pentru literatura franceză și un simț deosebit al rigurozității și meticulozității.

Neobosită și devotată misiunii de promovare a literaturii franceze, doamna Sonia Cuciureanu a publicat numeroase traduceri în reviste precum *Ramuri* și *România literară*, devenind, în anul 2007, membră a Uniunii Scriitorilor din România, filiala Craiova.

Doamna prof.univ.dr. Sonia Cuciureanu este un reper științific, didactic și moral pentru toți cei care au avut privilegiul de a o cunoaște și de a colabora cu domnia sa. Volumul de față reprezintă doar o mică parte din tot ceea ce îi datorează specializarea de limbă și literatură franceză a Literelor craiovene.

Editorii

Prof.univ.dr. SONIA CUCIUREANU
CURRICULUM VITAE

Date biografice

Născută la 20 martie 1941 în comuna Vișina Nouă, jud. Olt

Studii

1959 – bacalaureat, Liceul nr. 3 “Elena Cuza”, Craiova.

1965 – licență în specialitatea Limba și literatură franceză/ Limba și literatura română, Universitatea “Al.I. Cuza”, Iași.

1978 – susținerea tezei de doctorat, specialitatea literatura franceză cu tema *La condition féminine dans le roman de François Mauriac*, conducător științific: profesor universitar dr. doc. N.I. Popa, Universitatea “Al.I. Cuza”, Iași.

Stagii de formare

1973-1974 – Specializare în Franța în literatură franceză.

1990 – specializare în limba bulgară, Sofia (Bulgaria)

Activitatea profesională

1 sept. 1965-14 febr. 1967 – profesor de limba franceză, Liceul Gura Humor.

15 febr. 1967-1 oct. 1967 – preparator la Catedra de Limbă și literatură franceză, Facultatea de Filologie, Universitatea “Al.I.Cuza”, Iași.

1967-1975 – preparator și asistent la Catedra de Limbi moderne, Facultatea de Filologie, Universitatea din Craiova.

1975-1990 – lector la Catedra de Limbi moderne, Facultatea de Filologie, Universitatea din Craiova.

1990 – conferențiar la Catedra de Limbă și literatură franceză, Facultatea de Litere, Universitatea din Craiova.

2005 – profesor la Catedra de Limbă și literatură franceză, Facultatea de Litere, Universitatea din Craiova.

2007 – Membru al Uniunii Scriitorilor din România-Filiala Craiova.

Activitatea didactică

Cursuri magistrale

La littérature française du XIXe siècle (secția franceză A, an II, sem.I)

Mentalités religieuses dans la littérature française (franceză A, an. III, sem.I)

Le personnage du roman français (curs opțional A1, Franceză A, an.III, sem. I)

La critique littéraire française du XXe siècle (Studii aprofundate)

Laborator Bachelard (Studii aprofundate)

Diverse

Membru al Societății de Științe filologice, filiala Craiova.

Membru al Asociației internaționale « Les amis de François Mauriac ».

Membru în Comitetul consultativ de redactare a « *Caietelor Fr. Mauriac* ».

Redactor al publicației *Analele Universității din Craiova*, seria Langues et Littératures romanes, an I, vol. I, Craiova, 1997.

Membru în Comitetul de redactare a volumului *L'Approche poétique/ poétique*, Craiova, Scrisul Românesc, 2000.

Activitate științifică

Membru în echipa de redactare a volumului *Contribuții la istoria mișcării cultural-literare din Oltenia de la începuturi până azi*, 1980.

Volume publicate în reprografie

Contribuții la istoria mișcării cultural-literare din Oltenia de la începuturi până azi (în colaborare), Reprografia Universității din Craiova, 1980.

Le théâtre français au XIXe siècle (în colaborare), Reprografia Universității din Craiova, 1995.

Volume publicate în edituri

Romancierul și eroinele sale. Studiu asupra condiției feminine în romanul lui François Mauriac, Craiova, ed. Scrisul Românesc, 1995.

Orientări în critica literară franceză a secolului XX, Craiova, Universitaria, 1999.

Le roman français au XIXe siècle, Craiova, Universitaria, 1999.

Personnages du roman français, Craiova, Universitaria, 2000.

Eseuri, Craiova, ed. Sitech, 2001.

Mentalités religieuses dans la littérature française, Craiova, Universitaria, 2004.

Articole publicate în țară

« Pierre Albouy și problema miturilor », in “Ramuri”, nr. 4, 1970, p. 19.

« Jean de la Fontaine la 350 de ani », in “Ramuri”, nr. 2, 1972, p. 17.

« Tradiție și inovație în romanul lui Raymond Radiguet », in *Analele Universității din Craiova*, nr. II, 1974, pp. 355-359.

« Inadaptabilitatea eroinelor din romanul lui François Mauriac », in *Analele Universității din Craiova*, nr. III, 1975, pp.71-77.

« Le personnage féminin dans le roman de François Mauriac », in *Analele Universității din Craiova*, nr. IV, 1978, pp. 119-121.

« La femme et le travail dans les romans de François Mauriac » in *Analele Universității din Craiova*, nr. VII, 1979, pp.109-111.

« Realitatea lui Balzac », in *Analele Universității din Craiova*, nr. VIII, 1980.

« Gustave Flaubert și mitul progresului științific », in *Analele Universității București*, an. XXIX, nr. 2, 1980, pp. 89-92.

« I.C. Popescu – Polyclet », in *Analele Universității din Craiova*, nr. IX, 1981, pp. 75-80.

- « Două versiuni românești ale *Baladei spânzuraților* de François Villon », in *Analele Universității Craiova*, nr. X, 1982, pp. 121-125.
- « Stendhal-calea spre angajare », in “Ramuri”, nr. 6, 1983, p. 14.
- « În căutarea afinităților » in “Luceafărul”, nr. 2, 1984, p. 6.
- « Guy de Maupassant - omul de litere », in “Ramuri”, nr. 2, 1984, pp. 15-16.
- « *Don Juan* de Nicolae Breban - roman essai », in *Analele Universității din Craiova*, 1986, pp. 67-70.
- « François Mauriac și tehnica travestiului », in “Ramuri”, nr. 2, 1986, p. 16.
- « Premiul Renaudot-1986 », in “Ramuri” nr. 4, 1987, p. 8.
- « Caietele François Mauriac nr. 15 », in “Ramuri”, nr. 2, 1989, p. 16.
- « Temporalitatea narativă în *Ultima zi a unui condamnat* de V. Hugo », in *Analele Universității Craiova*, 1988, pp. 95-97.
- « *De Moïse de Vigny à l’Astre du soir* de Mihai Eminescu » in *Analele Universității Craiova*, 1989, pp. 53-57.
- « *Katastroica* de Alexandre Zinoviev », in “Ramuri” no. 7, 1990, p. 4.
- « *Îngerii negri* de François Mauriac (cronica traducerii) », in “Limba română”, 41, nr. 9, 1992, pp. 517-519
- « Colocviul *François Mauriac* », in “România literară”, nr. 29, 1994, p. 22.
- « Paul Verlaine și lirismul confidențial », in “Ramuri”, nr. 1-2-3, 1996, p. 31.
- « Pierre Corneille și iluzia comică », in *Analele Universității Craiova*, Seria Științe filologice, an XVIII, nr. 1-2, 1996, pp. 159-160.
- « Galigai, la mal-aimée », in *Analele Universității Craiova*, Seria Langues et littératures romanes, an I, vol. I, 1997, pp. 1-5.
- « *J’accuse* după o sută de ani », in “România literară”, an XXXI, nr. 3, 1998, p. 20.
- « 150 de ani de la publicarea *Memoriilor* lui Chateaubriand: Între poemul autobiografic și jurnalul politic », in “România literară”, an XXXI, nr. 50, 1998, p. 22.
- « Polemica Voltaire-Rousseau », in *Analele Universității Craiova*, nr. 1-2, 1998, pp. 281-283.
- « Le statut du personnage dans le roman français », in *Analele Universității Craiova*, 1998, nr. 1-2, pp. 307-311.
- « Spectacolul oratoric la Caragiale » vol. *In memoriam Emilia Rodica Iordache*, in Universitaria, Craiova, 1999, pp. 45-47.
- « Balzac vizionarul », in “România literară”, nr. 27, 1999, p. 21.
- « L’ambiguïté du message dans *Atala* de Chateaubriand », in vol. *Approche poétique/poétique*, nr.1, Craiova, Scrisul Românesc, 2000, pp. 66-68.
- « François Mauriac și totalitarismele secolului XX », in “România literară”, nr. 25, 2000, p. 20.
- « Mitologia alchimistă și poietica imaginii », in vol. *Aspecte ale mitului*, Craiova, Universitaria, 2001, pp. 142-147.
- « Victor Hugo – disidentul », in “Ramuri”, nr. 5-6, 2002, p. 19.
- « Le portrait robot de l’aliéné dans *Les Choses* de Georges Pérec », in vol. *Approche poétique/poétique*, nr. 2, Universitaria, 2001, pp. 106-111.

- « François Mauriac et l'imaginaire communiste », in vol. *Symbolon, Imaginarul Politic*, Craiova, Universitaria, 2002.
- « A fi om înseamnă a fi responsabil », in “Viața Românească”, nr. 1-2, 2003, pp. 247-249.
- « Le livre qui ne sera jamais écrit... », vol. *Approche poétique/ poétique*, Universitaria, Craiova, 2002, pp. 126-134.
- « *Memoriile lui Hadrian* de Marguerite Yourcenar. Relația autor-narator-personaj », in “Ramuri”, nr. 6-7, 2003.
- « Une certaine image du monde », in *Analele Universității din Craiova, Seria Științe filologice*, 2003.
- « Greierul din colivia de argint », in „România literară” nr. 48, 2007, pp. 26-27
- « Fascinația dublei realități », in „România literară” nr. 46, 2008, p. 28.
- « Sfântul Atanasie cel Mare și Gustave Flaubert. Despre *Ispitirea Sfântului Antonie* », in „Ramuri”, nr. 5-6 2009, p. 18.
- « Barbey d'Aureville, un dandy? », in „România literară”, nr. 3, 2009, p. 26.
- « Alfred de Musset-copilul secolului », in „Ramuri”, nr. 12, 2010, p. 17.
- « Théophile Gautier și cutia Pandorei », in „România literară”, nr. 34, 2011, p. 22.
- « Maurice Maeterlinck și „oaspetele necunoscut” », in „România literară”, nr. 19, 2012, p. 21.
- « „Conștiință! Conștiință! instinct divin” », in „Ramuri”, nr. 11, 2012, p. 17
- « De la obsesia dezrădăcinării la visul Europei Unite », in „România literară”, nr. 24, 2013, p. 22.
- Charles Baudelaire - *Les fleurs du mal*, Traduceri, *Cititorului, Unei trecătoare*, in ”Ramuri”, nr. 6, 2014, p. 13.
- Charles Baudelaire - *Les fleurs du mal*, Traduceri, *Muza venală, Unei doamne creole, Dușmanul, Orbii*, in „România literară”, nr. 47, 2014.
- Charles Baudelaire - *Les fleurs du mal*, Traduceri, *LXXV Spleen. LXXVII Spleen, LXXVIII Spleen*, Reculegere in „România literară”, nr. 6, 2016.

Articole publicate în străinătate:

- « La perception temporelle dans *Genitrix* de François Mauriac », *Cahiers François Mauriac*, nr. 16, Paris, ed. Grasset & Fasquelle, 1989, pp. 103-110.
- « François Mauriac devant le communisme », vol. *Mauriac entre la droite et la gauche*, Paris, Klincksieck, 1995, pp. 265-273.
- « Le désert de l'amour et la vocation de l'échec passionnel », vol. *François Mauriac et l'observation des passions*, Paris, ed. L'Harmattan, 1996, pp. 121-127.
- « L'artiste et la politique », vol. *Mauriac et la polémique*, Paris, L'Harmattan, 2001, pp. 121-127.

Comunicări în țară

- « Aspecte ale condiției feminine la François Mauriac », Simpozionul național de literatură universală și comparată, Craiova, vol. *Cercetări de literatură universală și comparată*, Reprografia Universității din Craiova, 1975, pp. 105-113.

- « Analiza de text, metodă activă în predarea literaturii franceze », Simpozionul consacrat perfecționării procesului de învățământ, Craiova, 1975, vol. *Perfecționarea procesului de învățământ*, Reprografia Universității Craiova, 1975, pp. 138-145.
- « *L'hiver qui vient* de Jules Laforgue- model de analiză arhetipală », Simpozionul consacrat perfecționării procesului de învățământ, vol. *Perfecționarea procesului de învățământ*, Reprografia Universității din Craiova, 1976, pp. 55-60.
- « Modalități de predare a simbolismului fonetic », Simpozionul consacrat perfecționării procesului de învățământ, vol. *Perfecționarea procesului de învățământ*, Reprografia Universității din Craiova, 1977, pp. 110-115.
- « Versiunea românească a romanului *Thérèse Desqueyroux* de François Mauriac », Simpozionul național de tehnica traducerii, București, 1978.
- « Modalități de predare a nepertinenței în poezia simbolistă », Simpozionul consacrat perfecționării procesului de învățământ, vol. *Comunicările sesiunii științifice*, Reprografia Universității Craiova, 1980, pp. 90-93.
- « Gustave Flaubert și mitul progresului științific », *Centenarul Flaubert*, București, 1980, *Analele Universității București*, an XXIX, nr. 2, 1980, pp. 89-92.
- « De la *Candidatul* lui Flaubert la *O scrisoare pierdută* de I.L. Caragiale », Simpozionul național "Zilele Caragiale", Craiova, 1983.
- « Spectacolul oratoric la Caragiale », Simpozionul național *I.L. Caragiale*, Craiova, 1984.
- « Polythéisme païen et monothéisme chrétien à l'époque de la Renaissance », Simpozionul internațional : *Variétés linguistiques et culturelles*, Craiova, 2004 in AUC, 2004.

Comunicări în străinătate

- « François Mauriac devant le communisme », Paris, Sorbona, mai, 1994. In vol. *Mauriac entre la droite et la gauche*, Paris, Klincksieck, 1995, pp. 265-273.

Traduceri

- Mariana Șora, *Diogene sub acoperișurile Parisului*, in „Ramuri”, nr. 2, 1991, pp. 7-15.
- Mihai Șora, *Marginalia heideggeriană*, in „Ramuri”, nr.5, 6/1991, pp. 10-11.
- Alain Badiou, *Filosofie și poezie: în punctul inomabilului*, in „Ramuri”, nr.7-8/2002, pp. 34-35.
- André Séailles, *Cum a asasinat Sartre romanul francez*, in „România literară”, nr. 10, 2003, p. 29.
- Raymonde A. Bulger, *Dumitru Țepeneag și postmodernitatea*, in „Ramuri”, nr. 3-4, 2003, pp. 20-21.
- André Séailles, *Thérèse Desqueyroux et Bébé Donge: Arsenic și vechi familii*, în „Ramuri”, nr. 2-3, 2004, p. 32.

TRADUCERI/TEHNICA TRADUCERII

POÈMES DE PHILIPPE MATHY (n. 1956, Belgia)

Ioan LASCU
Université de Craiova
ioanlascu75@yahoo.com

CHEMIN DU VENT, Medusa, 2012

Du même auteur : *Promesse d'île* (poèmes 1975-1978), Maison Internationale de poésie, Bruxelles, 1980 ; *Rue brisée* (poèmes 1981-1986), *Le front aux vitres*, Brunehaut, 1987 ; *L'atelier des saisons*, Cheyne éditeur, 1992 (réédition revue et augmentée, 1999) ; *Monter au monde*, éditions Rougerie, 1994 ; *Invisible passant, poèmes*, éditions Tétras lyre, 1995 ; *Le temps qui bat*, éditions Le Taillis Pré, 1999 ; *Jardin sous les paupières*, Le Taillis Pré, 2002 ; *Une eau simple*, Le Taillis Pré, 2005 ; *Un automne au creux des bras*, L'herbe qui tremble, 2009, *Un automne aux creux des bras*, L'herbe qui tremble, 2013 ; *Les soubresauts du temps*, Le Taillis Pré, 2014.

1

*Nous marchons.
Issus d'une marge, nous émergeons à la vie,
marchons vers une autre marge.*

*Nous marchons,
funambules sur l'horizon du monde
où passent les saisons
nous apprendre que nous passons.*

*Nous marchons,
aveugles à la transparence d'un infini qui nous guide
sans que nous le sachions.*

2

L'ombre vibre comme un chant. L'ombre vibre en chemin, souligne la lumière.

Le sentier du soir s'avance jusqu'au fond de nos yeux. Ce n'est pas encore la nuit, à peine le souffle de ses lèvres sur nos visages.

On voudrait déjà, dans le silence d'un sommeil apaisé, froisser les étoiles au creux des mains pour découvrir leur parfum, les mêler à la musique de nos pas, franchir un nouveau matin.

3

Sur le chemin du poème, je voudrais trouver des paroles recueillies dans une source pure ; des mots clairs, tous étonnés de transparence. Mais le papier

boit leur encre, ne laisse sur la page que des ombres. Parfois, elles s'agitent comme les ailes des oiseaux afin que, peut-être, le souffle qu'elles soulèvent nous rappelle la fraîcheur de la source.

4

Sciure éparpillée parmi les feuilles mortes. Soleils blancs sur les morceaux de troncs découpés, abandonnés là comme des tam-tams pour que la lumière vient y jouer.

Pourquoi tant d'arbres abattus ? Nous ne le saurons pas. Le temps n'est pas aux réponses mais au temps qui va, à l'automne qui rougit comme rougiront les bûches blanches glissées dans les cercueils sombres de nos feux de bois.

5

*Parfois un ange nous traverse,
comme une absence,
un rire dont nous n'aurions perçu
que la transparence.*

*Un affluent nous a rejoint
au seul souci
de se mêler à notre eau.*

*Nous avançons plus forts,
sans même savoir que,
au plus profond de nous,
un visage
nous a fait don de disparaître.*

6

Jamais ne me lasserai du ciel d'octobre par ces beaux jours de ciel clair où la lumière semble avoir retrouvé le goût de l'eau, le goût de grimper en douceur au-dedans d'elle-même. Elle ne rampe pas, ne tremble pas, n'impose pas la force de sa présence mais contente d'être là, partout, ici, ailleurs, comme une âme apaisée qui coulerait sur notre peau pour mieux nous partager les voiles d'un voyage sur des chemins ouverts qui nous font oublier que reviendra l'hiver.

7

Un oiseau passe, change de rive. Son ombre ne griffe pas l'eau du fleuve. À celui qui me demande « Pourquoi écris-tu ? », je réponds que je voudrais être cet oiseau, l'eau du fleuve, la lumière de leur passage.